

T. C.
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ

COĞRAFI İŞARET TESCİL BELGESİ

Tescil No : 83
Başvuru Tarihi : 01.12.2005
Başvuru No : C 2005/030
Yayın Tarihi : 06.05.2006
Türü : Menşe Adı
Başvuru Sahibinin Kimliği : Süleyman Demirel Üniversitesi
Başvuru Sahibinin Adresi : Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörlüğü
Çünür Kampüsü ISPARTA 32260
Coğrafi İşaret : ISPARTA GÜLÜ
Coğrafi Sınırları : Isparta, Burdur, Afyon, Denizli illeri ve ilçeleri
Kullanılacağı ürün : Gül

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret 06.05.2006 tarih ve 26131 sayılı Resmi Gazete’de ilan edilmiş ve 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname’nin 12 nci maddesi gereğince 06.05.2006 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Doc. Dr. Yusuf Balcı
ENSTİTÜ BAŞKANI

EA
M.D.W

Türk Patent Enstitüsü Başkanlığından :

555 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME GEREĞİ COĞRAFI İŞARETLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN TESCİL TALEBİ İLANI

Aşağıda; başvuru tarihi, başvuru numarası, başvuru sahibi, çeşidi ve teknik özellikleri belirtilen coğrafi işaret tescil başvurusu, 4128 sayılı Kanunla düzenlemeler yapılan 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında ilgililerin "Başvurunun Resmi Gazetede ilan tarihinden itibaren altı ay içinde ilgili herkes 3, 5, 7 ve 8 nci maddelerdeki hükümlere uygunluk açısından tescil talebinin geçersizliğine ilişkin Enstitü nezdinde itirazlarda bulunur." hükmüne amir olan Kararnamenin 11 nci maddesinin 1 nci fıkrasına uygun olarak ilan edilmektedir.

Tescil edilecek coğrafi işaretler yine aynı Kararname'nin 20 nci maddesi gereğince; başkalarının aynı ürünleri üretimlerinin teknik özelliklerine uygunluğunun kontrolleri; aşağıda belirtilen komisyon tarafından hem üretim aşamasında hem de pazarlama aşamasında sürekli yapılacaktır.

Coğrafi İşaretin

Başvuru Tarihi	: 01.12.2005
Başvuru No	: C 2005/030
Başvuru Sahibi	: Süleyman Demirel Üniversitesi
Adresi	: Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörlüğü Çünür Kampüsü 32260 ISPARTA
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe Adı
Coğrafi İşaret	: Isparta Gülü

Ürünün Tanımı:

Isparta Gülü (*Rosa damascena* Mill.) bitkiler aleminin Spermatophyta (Tohumlu bitkiler) bölümünün Angiospermae (Kapalı Tohumlular) alt bölümünden Rosales takımı, Rosaceae familyası, Rosa cinsi içerisinde yer almaktadır. Türkiye florasında 24 gül türü olmasına rağmen gül yağı elde etmek amacıyla kullanılan tür, kültürü yapılan ve Isparta Gülü olarak da bilinen *Rosa damascena* Mill.'dir.

Rosa damascena Mill. (Yağ Gülü, Pembe Yağ Gülü, Isparta Gülü) gül türünün *Rosa gallica* L. ile *Rosa phoenicia* Boiss. türlerinin bir melezi olduğu sanılmaktadır.

Rosa damascena; Isparta Gülü, Pembe Yağ Gülü, Yağ Gülü, Sakız Gülü ve Şam Gülü adlarıyla da bilinen 1.5-3 m arasında boylanan, pembe renkli, yarım katmerli ve kuvvetli kokulu çiçekler açan, çok yıllık, dikenli ve kışa dayanımı yüksek bir bitkidir. Gövdesi silindirik biçimli, içi dolu, esmer renkli, çok dallı ve dallar çok sayıda irili ufaklı sert dikenlerle çevrilidir. Yapraklar yumuşak yapılı ve ince tüylerle kaplı, alternans dizilişli, saplı ve stipulalı (kulakçık), imparipennat, 5-7 folioludur. Folioller (yaprakçık) 3-4 cm uzunluğunda oval şekilli, basit dişli kenarlı ve alt yüzeyleri tüylüdür. Çiçekleri hafifçe sarkık, az ya da çok koyu pembe renkli olup bazen tek tek bulunurlarsa da genellikle salgı tüyleri taşır. Tek renkli olan çiçeklerde iç petaller dıştakilerden daha küçük yapılı olup, çiçeklenme çalı formundaki bir bitkide görünen biçimdedir. Kaliks (çanak yapraklar), korollodan daha uzun, çok parçalı 5 sepalden (çanak yaprak) ibarettir. Korolla (taç yapraklar) çok petalli, petaller (taç yaprak) oval şekilli, soluk pembe renkli, kaideleri beyaz lekelidir. Stamen (erkek organ) sayısı çoktur. Dişi organlar çanak şeklinde çukurlaşmış olan reseptakulumun içinde bulunur. Stilus uzunca, stigma (dişicik tepesi) baş şeklindedir. Reseptakulum (çiçek tablası) zamanla etlenerek kırmızımtırak bir renk alır. İçinde etrafı tüylerle kaplı nukslar vardır.

Üretim Alanı:

Isparta ili Akdeniz Bölgesinin “Göller Bölgesi” adı verilen kesiminde, 37° kuzey paraleli ile 30° doğu meridyeninin kesiştiği nokta etrafında yer almakta olup ,doğusunda Konya, batısında Burdur, kuzeyinde Afyon, güneyinde Antalya illeri yer alır. İlin yüzölçümü 8933 km² ve rakımı 1050 m’dir.

Ülkemizde Isparta gülü yetiştiriciliği sadece Göller bölgesinde yer alan Isparta, Burdur, Afyon ve Denizli illerinde yapılmaktadır. Ülkemizdeki yağ gülü üretiminin yaklaşık % 70’i Isparta’dan karşılanmaktadır. Bu yönüyle Isparta ili Göller bölgesi ve ülkemizin yağ gülü üretim merkezi konumundadır. Türkiye’deki toplam 22840 dekar yağ gülü üretim alanının 15910 dekarı Isparta bulunmaktadır

Isparta’da yağ gülü üretiminin ilçelere göre dağılımı Çizelge 1’de verilmiştir.

Çizelge 1. Isparta’da yağ gülü üretiminin ilçelere göre dağılımı (Anonim, 2002b).

İlçeler	Gül Üretim Alanı (dekar)
Keçiborlu	640
Merkez	380
Gönen	345
Eğirdir	80
Uluborlu	60
Atabey	40
Sütçüler	35
Aksu	10
Senirkent	1
Gelendost	-
Yalvaç	-
Şarkikaraağaç	-
Yenişarbademli	-
Toplam	15910

Üretim Metodu:

1.Dikim:

Isparta’da yağ gülü bahçesi tesis edilmesi amacıyla öncelikle traktör pulluğu-çizi aletleriyle yaklaşık 25-30 cm derinlik ve genişlikte (veya 40-50 cm derinlik ve genişlik) karıklar (hendek) açılır. Karıklar meyilli arazilerde meyile dik, düz arazilerde ise kuzey-güney yönünde açılır. Karıklar arasında traktörle çalışılabilmesi ve kültürel işlemlerin kolaylıkla yapılabilmesi için sulanan bahçelerde 3 m, sulanmayan bahçelerde ise 2 m aralık bırakılır. Isparta’da yağ gülü bahçeleri, yaşlı gül bahçelerinin gençleştirme budama artığı olan dalların (kazık, kesme, çelik) güz aylarında veya Kasım-Ocak ayları arasında açılan hendeklere uç uca yatırılıp üzerinin 10 cm kalınlıkta toprakla veya yanmış çiftlik gübresi ile karıştırılmış toprakla örtülmesi şeklinde tesis edilmektedir. Dikim sırasında bu çeliklerden hastalıklı ve kurumuş olanlar ayıklanmaktadır. Isparta’da gül bahçelerinin tesis edilmesi amacıyla gül çeliği alım-satımında ölçü olarak kilogram (kg) kullanılmaktadır. Çeliklerin uzunluğu ise yaklaşık 100-150 cm boyundadır. Bir dekar gül bahçesi tesisi için yaklaşık olarak 350-600 kg gül çeliği (kazık, kesme) gereklidir. Sonbahar aylarında yapılan dikimlerde gül sürgünleri nisan ayında toprak üzerine çıkmaya başlamaktadır. Toprak yüzeyine çıkan sürgünlerde ise boğaz kısımları tekrar toprakla doldurulmaktadır.

2. Budama: Gül bahçelerinde kuru ayıklama, çırpma ve gençleştirme budaması olmak üzere 3 farklı budama yapılmaktadır.

2.1. Kuru ayıklama: Gül bahçelerinde kurumuş ve kırılmış dallar hastalık ve zararlılara yataklık yapmaması için her yıl düzenli olarak Kasım-Mart ayları arasında, bu dalların bahçeden uzaklaştırılması veya yakılması şeklinde yapılmaktadır.

2.2. Çırpma: Ekolojik koşullara (sıcaklık, ışık, nem, yağış) göre değişmekle birlikte Kasım-Mart ayları arasında fakat genellikle Şubat ayında ilk yapraklar gelişmelerini tamamlamadan yapılmaktadır. Çırpma budama, dal uçları ve sürgünlerde 5-7 göz kalacak şekilde sürgün uçlarının makasla çırpılmak şeklinde yapılmaktadır.

2.3. Gençleştirme Budama:

Isparta'da gül üreticileri "bu yıl da gül alayım nasıl olsa seneye budarım" yaklaşımlarıyla gül bahçelerini uzun yıllar budamamaktadırlar. Bu durum gül bahçelerinin yaşlanması ve odunlaşmasına yol açmakta bunun sonucu olarak da verim oldukça azalmaktadır. Üreticiler yukarıda belirtilen nedenle 7-12 yaşları arasında gençleştirme budaması yapması gereken bahçelerinde budamayı daha uzun süreye yaymakta ve geç budama (10-15 yaşında) yapmaktadırlar. Gençleştirme budaması yörede güllerin toprak seviyesinden balta ile kesilmesi şeklinde Kasım-Aralık ayları arasında yapılmaktadır. Gençleştirme budaması yapılan gül bahçelerinden ise 2-3. yılında gül çiçeği alınmaya başlanmaktadır.

3. Sulama: Isparta'daki yağ gülü bahçelerinde genellikle sulama yapılmamaktadır. Sulama imkanı olan bahçelerde ise yılda 1 veya iki kez (Temmuz-Ağustos ayları ve Eylül-Ekim ayları) salma sulama yöntemiyle sulama yapılmaktadır. Son yıllarda yöremizde tesis edilen gül bahçelerinde ise sulama damla sulama sistemiyle yapılmaktadır.

4. Hastalık ve Zararlılarla Mücadele: Isparta'da yağ gülü bahçelerinde en fazla görülen hastalıklar "Gül Pası ve Gül Küllemesi", zararlılar ise "Koşnil, Kabuklu Bit, Kırmızı Örümcek, Gül Filiz Arısı, Gül Filiz Burgusu, Gül Hortumlu Böceği, Gül Gal Böceği, Virgül Kabuklu Biti ve Yaprak Bit"idir. Isparta'da yağ gülü bahçelerinde hastalık ve zararlılara karşı Isparta Tarım İl Müdürlüğü Bitki Koruma Şubesi vasıtasıyla kombine mücadele programı uygulanmaktadır.

Ürünün Ayırt Edici Özellikleri:

Anadolu'da çok eski tarihlerden beri gül çeşitleri yetiştirilmesine rağmen, yağ gülünün kültüre alınması ve gül yağı elde edilmesi 1877-1878 Türk-Rus savaşından sonra Anadolu'ya Kazanlık'tan (Bulgaristan) Türk göçmenleri eliyle olmuştur. Osmanlı Padişahı II. Abdülhamit devrinde (1880'lerde) devlet teşvikiyle Anadolu'nun muhtelif yörelerinde sistemli gülcülük başlatılmıştır. İlk gül bahçeleri Bursa ve İstanbul ile diğer bir çok Anadolu ilinde başlatılmış ise de, daha sonraları sadece Isparta, Burdur, Afyon ve Denizli illerinde gelişme göstermiş ve bu yöre ülkemiz gül yağı üretiminin merkezi olmuştur. Isparta'ya gül fidanları ilk defa 1888 yılında, Bulgar göçmeni Müftüzade İsmail Efendi tarafından Bulgaristan'ın Kızanlık yöresinden getirilmiştir.

Yağ gülü; mutedil iklim isteyen, etrafı açık, havadar, bol ışıklı arazilerde ilkbahar aylarında kurak, don ve kırağı gibi iklim olayları olmayan, çiçeklenme zamanı ise çiğ düşen iklimleri sever. Çünkü çiğ yağ gülünde yağ verimini artırmaktadır.

Ülkemizde en fazla yağ gülü üretiminin Isparta'da yapılması, Isparta'da yetişen yağ güllerinin verim ve kalitesinin de yüksek olması halk arasında "yağ gülünün yetiştirilmesinde en uygun iklim karakterinin Isparta ilinin iklim karakteri" olduğu kanısını uyandırmıştır.

Isparta ili, iklim yönünden iki ayrı bölge olan Orta Anadolu ile Akdeniz Bölgelerinin arasında bir geçit bölgesi teşkil etmektedir. Bu nedenle yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlıdır. Yaz ayları Batı ve Güney Anadolu kadar sıcak olmadığı gibi, kış ayları da Orta Anadolu kadar sert değildir. Yağış olarak tam bir geçit iklim karakterine sahip olup, yıllık yağış miktarı 500-600 mm'dir. Yaz aylarında maksimum sıcaklık 38°C'yi pek geçmediği gibi

kışları da -15°C 'nin altına nadir olarak düşmektedir. Isparta iline ait bazı iklim verileri Çizelge 2'de özetlenmiştir.

Çizelge 2. Isparta iline ait bazı iklim verileri

Yıllık yağışlı gün sayısı	91
Yıllık yağış miktarı	712 mm
Yıllık donlu gün sayısı	83
Yıllık kapalı gün sayısı	64
Nispi nem (%)	62
Vegetasyon periyodu	6 ay
İlkbahar geç donlarının bitim tarihi	20 Nisan
Sonbahar erken donlarının başlama tarihi	20 Ekim

Yağ gülü toprak isteği yönünden pek seçici değildir. Fazla killi ve kireçli topraklardan hoşlanmaz. Hafif kumlu, tınlı, milli, derin ve süzek, organik maddesi bol topraklar gül bahçesine en uygun topraklardır. Isparta ilinin toprakları ise killi ve kalkerlidir. Üst toprak 8-40 cm derinlikte olup genellikle killi-tınlı, kalkerli, granüler ve dağılıbilir durumdadır. Alt toprak kaba bünyelidir. Toprak seviyesi bazı yerlerde taban suyu ile sınırlanmış durumdadır.

Yalçın ve ark. (1994) tarafından yapılan bir araştırmada; Isparta yöresinde gül tarımı yapılan toprakların bazı fiziksel ve kimyasal özellikleri ile toprakların bazı besin maddesi içerikleri saptanarak gül tarımının yoğun olarak yapıldığı yöre topraklarının verimlilik durumları belirlenmiştir. Araştırmacılar, yöre topraklarının çoğunlukla kumlu-tınlı ve tınlı-tekstürlü, alkali tepkimeli olduklarını tespit etmişlerdir. Gül tarımı yapılan toprakların organik madde ve azot yönünden, yoksul; kireççe zengin; yarıyaşlı fosfor, değişebilir potasyum, magnezyum ve kalsiyum yönünden yeterli; sodyum yönünden ise yoksul olduklarını saptamışlardır. Toprakların tuzluluk sorunu olmadığı ve ekstrakte edilebilir demir yönünden, yoksul; çinko ve mangan yönünden ise zengin olduğunu tespit etmişlerdir. Toprakların ekstrakte edilebilir bakır yönünden ise yeterli düzeyde olduğunu saptamışlardır.

Ürünün Menşee Ad (veya Mahreç İşaret) Olmasına İlişkin Bilgi ve Belgeler:

Bölgede yetişen yağ güllerinden elde edilen gül yağları dünya piyasalarında "Türk Gül Yağı" olarak tanınmaktadır.

Denetleme: Sürekli kontrol etme kapasitesine sahip bir denetim mekanizması kurmak üzere aşağıda ismi geçen uzman kurumların katılımıyla bir komisyon oluşturulmuştur.

Isparta Ticaret Borsası Genel Sekreterliği

Isparta Tarım İl Müdürlüğü Bitki Koruma Şubesi

SDÜ Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü.

Kullanım Biçimi: Markalama

EV
12/10/06